Flekkstorkenebb - Geranium maculatum

Flekkstorkenebb - Geranium maculatum

Plante:

Flerårig urt som blir opp til 60 cm høy. Har dypt flikete, tannete blader som blir inntil 20 cm brede. Blomster med rosa eller lilla farge, 3 cm i diameter. Hvitblomstrende former finnes. Fruktstandene blir 2,5 cm lange og ser ut som et nebb.

Bruk:

Primært roten, men også de overjordiske delene benyttes. Roten, som graves opp om høsten, er mer astringerende enn de overjordiske delene. Overjordiske plantedeler samles om sommeren. Storkenebbarter er i Norge klassifisert som handelsvare.

Virkning:

Astringerende (sammentrekkende), blodstillende, sårhelende, antiseptisk, urindrivende, betennelseshemmende og styrkende. Urten skal kunne virke insektavskrekkende.

Hjelper mot:

Diaré, dysenteri, blødninger i magetarmkanalen, magesår, irritabel tykktarm, tykktarmsbetennelse, kolera, hemorroider, sår i munn og hals, betent tannkjøtt, trøske, ømme gummer, betente mandler, utvortes skrammer og sår, insektstikk, opphovnede øyne, rynker, store hudporer, kjønnsykdommer, kraftig menstruasjonsblødning og utflod.

Generelt:

Chippewa-indianerne anvendte tørkede og pulveriserte røtter (egentlig rhizomer, som er plantens underjordiske stengler) på sår i munnen, betent tannkjøtt, sår hals og trøske (sopp i munnhulen). Andre indianerstammer lagde et uttrekk av planten for bruk som øyenvask. Blandet med andre urter og vann, ble den pulveriserte roten lagt på sår og åpne skader, og som et omslag på oppsvulmede føtter. Planten ble seinere brukt av de europeiske nybyggerne i Nord-Amerika mot diaré, indre blødning, kolera og seksuelt overførte sykdommer.

Indianerne spiste også de unge, grønne bladene som mat. Selv om både blomstene og bladene er spiselige, er de for snerpende til å være velsmakende, hvis de ikke blandes med annen føde. Blomstene kan imidlertid brukes som garnityr.

© Viten.org

Flekkstorkenebb er en styrkende og svært astringerende urt med antiseptiske egenskaper. Planten kan brukes ved diaré (særlig hos barn og eldre), dysenteri, magetarmkatarr, magesår, tykktarmsbetennelse og irritabel tykktarm. Hvis det er blod i avføringen kan denne urten hjelpe, men det er viktig at man har fått stilt en grundig diagnose slik at man er sikker på at det ikke er en alvorlig sykdom som er årsak til blødningen. Urten kan også brukes ved kraftige menstruasjonsblødninger.

Utvortes kan flekkstorkenebb brukes på materiefylte og blødende sår, og på hemorroider. Som munnvask eller gurglevann kan urten være effektiv mot trøske, betennelser i munn og hals, betente mandler og tannpine. Som dusj anvendes urten ved kraftig vaginal utflod. Frisk urt kan også gnis på insektstikk, og når knuste blad påføres huden skremmer det bort mygg.

Kompresser med flekkstorkenebb kan brukes på opphovnede øyne, og ekstrakter av urten har vært brukt i produkter for å redusere rynker og store porer i huden.

Andre navn:

- Familie: Geraniaceae - Storkenebbfamilien
- Latin: Geranium maculatum
- Engelsk: Spotted Cranesbill
- Norsk: Flekkstorkenebb
- Svensk: Amerikansk storkenebb
- Dansk: Amerikansk storkenæb

© Viten.org